Definitief pleidooi

Rechtbank Amsterdam | 18 november 2026 | Parketnummer 13-033021-25

1. Opening

Geachte voorzitter, geachte leden van de rechtbank,

Ik sta vandaag opnieuw voor de strafrechter vanwege mijn betrokkenheid bij de Deventer moordzaak. Ik wil vanaf het begin duidelijk maken waar het mij in deze zaak om gaat. Niet om opnieuw vast te stellen wie de moord op weduwe Wittenberg heeft gepleegd. En evenmin om Michael de Jong als dader aan te wijzen.

Het gaat mij om een vraag die het fundament van onze rechtsstaat raakt: wat gebeurt er wanneer bij een strafrechtelijk onderzoek ernstige fouten worden gemaakt, en wanneer vervolgens concrete informatie naar voren komt dat bij dat onderzoek mogelijk nog veel ernstiger misstanden hebben plaatsgevonden?

Ik ben van huis uit onderzoeker. Ik weet hoe beslissend onderzoeksvoorschriften zijn voor de betrouwbaarheid van conclusies. Wanneer je je niet aan die voorschriften houdt, kun je zelfs uit technisch correct vastgestelde gegevens geheel verkeerde gevolgtrekkingen maken. In het strafrecht kunnen die gevolgen bijzonder ingrijpend zijn.

In de Deventer moordzaak ben ik in de loop der jaren geconfronteerd met ernstige tekortkomingen bij het verzamelen, beoordelen en presenteren van bewijs. Maar één vraag bleef mij vooral bezighouden: waarom werd de actieve onderzoekslijn naar Michael de Jong rond 23 oktober 1999 beëindigd terwijl er belangrijke onderzoeksvragen openstonden?

In 2019 kreeg die vraag een nieuwe dimensie. Fred Teeven, voormalig officier van justitie en staatssecretaris van Veiligheid en Justitie, vertelde mij over informatie die hij achter de schermen had verzameld over het verloop van het politieonderzoek naar de Deventer moordzaak. Wat hij mij vertelde, riep het beeld op van mogelijke zeer ernstige onregelmatigheden. Ik heb daarop eerst geprobeerd de verantwoordelijke instanties tot onafhankelijk onderzoek te bewegen.

Mijn handelen was gericht op het aan de orde stellen van mogelijke ernstige misstanden bij politie en Openbaar Ministerie, niet op het beschadigen van Michael de Jong. Dat onderscheid staat centraal in mijn verdediging.

Daarbij beroep ik mij uitdrukkelijk op artikel 261, derde lid, van het Wetboek van Strafrecht. Dat artikel sluit smaad en smaadschrift uit als iemand te goeder trouw heeft kunnen aannemen dat het ten laste gelegde waar was en dat het algemeen belang de telastlegging

eiste. Ik zal toelichten op welke informatie ik mij baseerde, wat ik werkelijk heb gezegd en waarom ik meende dat het algemeen belang vereiste dat ik deze kwestie aan de orde stelde.

2. Waarom mijn zorgen over het oorspronkelijke onderzoek gegrond waren

Mijn betrokkenheid bij deze zaak is niet gebaseerd op één losse twijfel. Er waren concrete problemen rond de kwaliteit van het forensische bewijs. Ik noem drie voorbeelden, niet om de schuldvraag in de moordzaak opnieuw te behandelen, maar om uit te leggen waarom ik het handelen van politie en OM kritisch ging onderzoeken.

Allereerst het mes en de geurproef. Bij de veroordeling van Ernest Louwes in 2000 speelde een geuridentificatieproef met een gevonden mes een belangrijke rol, terwijl geen deugdelijk zelfstandig forensisch verband tussen dat mes en de moord was aangetoond. Later bleek dat bij de betrokken groep hondengeleiders in verschillende zaken fundamentele regels voor blind uitgevoerde geurproeven waren geschonden. In 2007 werden vier hondengeleiders veroordeeld wegens onware verklaringen rondom dergelijke proeven. Ik zeg niet dat hiermee is bewezen dat de specifieke proef in de Deventer moordzaak op identieke wijze is gemanipuleerd. Wel maakt dit duidelijk hoe ernstig het probleem was met een bewijsmethode die in de eerdere veroordeling zwaar had meegewogen.

Ten tweede de blouse van het slachtoffer. De DNA-sporen op die blouse speelden bij de tweede veroordeling van Louwes in 2004 een belangrijke rol. Maar tussen september 1999 en het latere DNA-onderzoek is de blouse op manieren behandeld die ernstige vragen oproepen over de integriteit van het sporenbeeld. Het forensische coldcaserapport van mei 2022 beoordeelt de integriteit van de blouse als ernstig aangetast en haar criminalistische waarde als laag. Het rapport noemt onder meer veranderingen in het sporenbeeld, contaminatierisico's en problemen met de controleerbare bewijsketen.

Voor mij als onderzoeker is dat fundamenteel. Het feit dat DNA technisch correct kan worden geïdentificeerd, betekent nog niet dat de omstandigheden waaronder het op een voorwerp terechtkwam betrouwbaar kunnen worden gereconstrueerd. Als onderzoeksvoorschriften ernstig zijn geschonden, kan de stap van meetresultaat naar conclusie uiterst riskant worden.

Ten derde verscheen in 2005 het rapport van de commissie-Posthumus over de Schiedammer parkmoord. Daar bleek hoe tunnelvisie, onvoldoende tegenspraak en het niet doorgeven van relevante twijfels van deskundigen konden bijdragen aan de veroordeling van een onschuldige. Dat was voor mij een waarschuwing dat het falen van waarheidsvinding niet ophoudt bij een technische fout: ook de manier waarop politie en OM met twijfel en tegenbewijs omgaan, is cruciaal.

Ik noem deze drie zaken omdat ze verklaren waarom mijn kritiek op het oorspronkelijke onderzoek geen willekeurig wantrouwen was. Mijn vraag werd steeds nadrukkelijker: zijn alle relevante onderzoekslijnen eerlijk onderzocht en zijn de gemaakte keuzes controleerbaar verantwoord?

3. Waarom werd de onderzoekslijn naar De Jong afgebouwd?

Tegen die achtergrond bleef de omslag in het onderzoek rond 23 oktober 1999 onverklaard. De aandacht verschoof sterk naar Louwes en de actieve onderzoekslijn naar De Jong werd naar mijn oordeel feitelijk afgebouwd. Er vonden later nog afzonderlijke onderzoekshandelingen plaats; ik beweer dus niet dat niemand ooit meer iets over hem heeft onderzocht.

Er waren aanknopingspunten om Louwes te onderzoeken, waaronder een vingerafdruk en telecommunicatiegegevens. Maar het ontstaan van een verdenking tegen de ene persoon verklaart op zichzelf niet waarom de andere onderzoekslijn moet worden beëindigd. De geurproef met het gevonden mes vond bovendien pas op 30 november 1999 plaats, ruim na de omslag in oktober.

Welke vragen stonden nog open? Het oorspronkelijke alibi van De Jong en zijn vriendin bevatte wezenlijke tegenstrijdigheden. Zijn vriendin verklaarde dat hij op de avond van de moord al rond half vijf thuis was. De Jong zelf noemde een veel later tijdstip. Later beschikbare telefoongegevens lieten bovendien zien dat hij om 19.19 uur nog met zijn mobiele telefoon naar haar huislijn had gebeld. Die gegevens waren bij de omslag in oktober nog niet allemaal bekend; de tegenstrijdige verklaringen zelf waren dat wel.

Er waren ook verklaringen over messen. Een voormalige vriendin beschreef een mes met een omhoog gebogen punt dat De Jong onder zijn kussen had. Op de blouse van het slachtoffer was ter hoogte van haar buik een afdruk in bloed zichtbaar die volgens mijn analyse kon passen bij een mes met een kromme punt. Dat bewijst op zichzelf geen betrokkenheid van De Jong, maar vormde wel aanleiding voor nader forensisch onderzoek.

Daarnaast had De Jong kort na de moord verklaard in een messenwinkel in Arnhem een magneetstrip te hebben gekocht. Later kwam naar voren dat het om een Global-mes ging. Ook waren er anonieme briefjes waarvan de betekenis en herkomst niet waren opgehelderd. Ik zal op deze concrete punten bij de tenlastelegging terugkomen.

Het coldcaserapport van 2022 signaleerde bovendien onderbrekingen in de nummering van het Tactisch Journaal, waaronder mutatienummer 455 van 21 oktober en 481 van 22 oktober 1999. Ik beweer niet dat hiermee is aangetoond dat bestaande mutaties bewust zijn verwijderd: een nummeringsfout behoort tot de mogelijkheden. Maar de onduidelijkheid onderstreept het belang van een nauwkeurige reconstructie van die beslissende dagen.

Mijn centrale vraag was en is eenvoudig: welke controleerbare onderzoeksredenen rechtvaardigden het feitelijk afbouwen van die onderzoekslijn terwijl deze vragen nog openstonden?

4. Teeven, Aben en mijn pogingen om opheldering te krijgen

Tot 2019 had ik over de omslag van oktober 1999 vooral vragen. Daarom vroeg ik Fred Teeven met zijn contacten uit te zoeken wat er destijds achter de schermen was gebeurd. Hij verzamelde informatie en vertelde mij vervolgens dat De Jong politie-informant was geweest, vanwege die positie uit systemen en het onderzoek was gehaald en dat documenten waren aangepast of verwijderd. Zo presenteerde Teeven zijn bevindingen aan mij: niet als een vrijblijvende gedachte, maar als concrete informatie die hij had achterhaald.

Als deze informatie juist was, zou dat een zeer ernstige misstand betekenen. Niet omdat daarmee de schuld van De Jong vaststond, maar omdat een mogelijke verdachte dan om redenen buiten de inhoudelijke waarheidsvinding uit een moordonderzoek zou zijn geplaatst. Ik ontving die mededelingen bovendien van een voormalige officier van justitie die ervaring had met politie en OM. Dat was een reden om ze ernstig te nemen, geen reden om ze zonder onderzoek als onbetwistbare waarheid te verkondigen.

Teeven vertelde mij ook dat hij deze informatie met advocaat-generaal Aben bij de Hoge Raad had besproken. Zijn urendeclaratie bevat op 4 april 2019 een afspraak met Aben. Die declaratie bevestigt het contact, niet de precieze inhoud van het gesprek. Juist daarom vind ik het belangrijk dat Teeven daarover zelf kan verklaren.

In mei 2019 werd onder verantwoordelijkheid van Aben een forensische review van de Deventer moordzaak opgedragen. In de opdracht stonden vragen over de kwaliteit van het onderzoek, de betrouwbaarheid van processen-verbaal en forensische sporen. Maar de door Teeven aan mij meegedeelde mogelijke verwijdering van De Jong uit systemen, de aanpassing van stukken en de reden voor het afbouwen van diens onderzoekslijn werden niet als afzonderlijke onderzoeksvragen geformuleerd. Ook het rapport uit 2022 heeft die mededelingen niet afzonderlijk opgehelderd. Dat bewijst niet wat Aben heeft beoogd, maar vraagt wel om een verklaring.

Ik heb in 2019 de top van het Openbaar Ministerie aangeschreven. In 2020 heb ik de kwestie opnieuw onder de aandacht gebracht. Ik heb het coldcaseonderzoek en de herzieningsprocedure afgewacht. In mijn biografie, verschenen in 2022 en in augustus 2023 ook op mijn website geplaatst, heb ik al over onderdelen van deze kwestie geschreven. In juni 2024 heb ik de top van het OM opnieuw benaderd, onder meer via Otte. Op mijn kernvragen kreeg ik geen inhoudelijke opheldering die deze mogelijke misstanden verklaarde.

Het interview van juni 2024 en mijn latere brieven moeten in hun eigen chronologie worden beoordeeld: ik zeg niet dat ik vóór 2024 nooit iets openbaar had gemaakt of dat de brieven van juni 2024 vóór het interview kwamen. Mijn punt is dat ik al sinds 2019 de institutionele weg had bewandeld en om onderzoek had gevraagd.

Ik vind het moeilijk te aanvaarden dat ik vandaag strafrechtelijk ter verantwoording word geroepen voor het publiekelijk bespreken van de omstandigheden waaronder een onderzoekslijn werd beëindigd, terwijl de veel ernstiger vraag of daarbij door politie en justitie onrechtmatig is gehandeld, voor zover mij bekend nog steeds niet onafhankelijk is opgehelderd.

Daar ligt ook de context van mijn woorden: niet slechts het programma of de publicatie waarin ik sprak, maar mijn jarenlange pogingen om opheldering te krijgen over het handelen van politie en OM.

5. De vier concrete verwijten uit de dagvaarding

De dagvaarding bevat twee feiten: smaad in een op 19 juni 2024 gepubliceerd interview en smaadschrift via brieven en websiteartikelen. Onder beide feiten worden vier onderwerpen

genoemd. Ik vraag u steeds nauwkeurig te onderscheiden tussen wat het OM zakelijk samenvat, wat ik daadwerkelijk heb gezegd en wat de beschikbare stukken ondersteunen.

Het eerste verwijt betreft het alibi. Op 12 oktober 1999 verklaarde de vriendin van De Jong dat hij rond half vijf thuis was en dat zij de avond thuis doorbrachten. De Jong verklaarde diezelfde dag dat hij veel later thuiskwam. Later bleken er telefoongesprekken van zijn mobiele telefoon naar haar huislijn, onder meer om 19.19 uur. Het oriënterend vooronderzoek uit 2007 erkende dat de oorspronkelijke verklaringen onderling tegenstrijdig waren. In 2006 kwam een andere lezing naar voren die volgens dat onderzoek een alibi bood en beter bij de telefoongegevens paste, maar moeilijk controleerbaar was. Mijn kritiek was dat het oorspronkelijke alibi belangrijke vragen opriep die nader onderzocht moesten worden. Een tegenstrijdig alibi bewijst geen moord, maar het is wel een serieus onderzoeksgegeven.

Het tweede verwijt betreft messen onder het kussen en in de laars. Daarover waren verklaringen van voormalige vriendinnen en andere getuigen. De Jong heeft zelf in 1999 gezegd dat hij, wanneer hij zich bedreigd voelde, een mes onder zijn hoofdkussen bewaarde, en dat hij tijdens zijn werk een toolkitmes droeg. Er waren afzonderlijke verklaringen over een mes in zijn laars. Die verklaringen verschillen in periode, type mes en omstandigheden. Mijn reden om ze te bespreken was hun relevantie voor de nog openstaande onderzoeksvragen, mede gezien de beschrijving van een mes met een omhoog gebogen punt en de bloedafdruk ter hoogte van de buik op de blouse van de weduwe. Ik presenteer geen van deze verklaringen als bewijs dat een van die messen het moordwapen was.

Het derde verwijt vergt een bijzonder precieze correctie. Het OM stelt dat ik zou hebben gezegd dat De Jong een Global-mes met kromme punt kocht dat overeenkwam met de bloedafdruk. Maar ik onderscheidde twee modellen: de GS8, waarvan wij de vorm met de bloedafdruk vergeleken, en de GSF17, die op 25 september 1999 werd gekocht. In het interview heb ik uitdrukkelijk gezegd: ‘Dus niet de GS8, maar een ander type.’ De latere aankoop werd relevant doordat De Jong op 28 september 1999 over een magneetstrip had verklaard, terwijl later uit de verkoopadministratie en zijn eigen verklaring bleek dat het om een mes ging. De aankoop van de GSF17 is niet hetzelfde als de stelling dat juist dat mes de bloedafdruk maakte. Ik vraag u die twee beweringen niet samen te voegen.

Het vierde verwijt gaat over twee anonieme briefjes. Het eerste werd bij de woning van de weduwe gevonden; het tweede bereikte de politie later. De teksten bevatten een opmerkelijke overeenkomst, onder andere de woorden ‘Maar toch wil ik’. De Amerikaanse handschriftdeskundige Curtis Baggett concludeerde in 2006 dat de vriendin van De Jong beide briefjes had geschreven. Er waren ook tegengestelde deskundigenoordelen, waaronder die van het NFI en de Britse Forensic Science Service. Dat onderscheid erken ik. Mijn toenmalige opvatting was mede op het oordeel van Baggett gebaseerd. Maar een oordeel over het handschrift is iets anders dan bewijs van het motief van de schrijver. En mijn gevolgtrekking over voorkennis was voorwaardelijk: als het eerste briefje bewust was achtergelaten om het moordonderzoek op een dwaalspoor te zetten, moet de schrijver hebben geweten dat er een moord was gepleegd. Dat die voorwaarde daadwerkelijk vervuld was, volgt niet alleen uit het aantreffen van het briefje. Eind oktober 1999 bestond er over de herkomst nog geen helderheid.

In alle vier gevallen gaat het erom dat ik serieuze onderzoeksvragen aan de orde stelde. Het feit dat die vragen voor een herkenbare privépersoon belastend kunnen zijn, neem ik serieus. Daarom vraag ik u mijn precieze woorden, de bronnen en het verschil tussen vaststelling, vermoeden en voorwaardelijke gevolgtrekking telkens afzonderlijk te beoordelen.

Voor de brieven aan het College van procureurs-generaal en aan de Hoge Raad speelt bovendien het wettelijke bestanddeel ‘met het kennelijke doel om daaraan ruchtbaarheid te geven’. Ik schreef die instanties om onderzoek en opheldering te vragen. Bij mijn brief van juni 2024 heb ik ook media benaderd; dat verzwijg ik niet. Maar de bedoeling van de verschillende brieven en publicaties kan niet zonder onderzoek aan elkaar gelijk worden gesteld. Met name mijn vervolgbrief van 23 juli verdient een afzonderlijke beoordeling. Voor de openbare publicaties voer ik dit specifieke argument over de vertrouwelijke geadresseerde niet aan.

6. Goede trouw en algemeen belang: artikel 261 lid 3 Sr

De juridische kern van mijn verdediging ligt in artikel 261, derde lid, van het Wetboek van Strafrecht. Voor de toepassing daarvan vraag ik u twee vragen te beantwoorden: kon ik te goeder trouw aannemen dat de ten laste gelegde uitlatingen waar waren, en kon ik te goeder trouw aannemen dat het algemeen belang het doen van die uitlatingen eiste?

Daarvoor is niet vereist dat ik vandaag de gehele Deventer moordzaak opnieuw oplos of van elke door mij genoemde hypothese de absolute waarheid bewijs. Wel moet per concrete

uitlating worden gekeken welke feitelijke grondslag ik had, welke conclusies die gegevens redelijkerwijs toelieten, en of openbaarmaking van die informatie in die bewoordingen nodig was.

Ik baseerde mij niet op losse geruchten. Er waren processen-verbaal, getuigenverklaringen, telefoongegevens, deskundigenoordelen, onderzoeksrapporten en vanaf 2019 de mededelingen van Fred Teeven. De informatie van Teeven is vooral van belang om te begrijpen waarom ik het beëindigen van de onderzoekslijn opnieuw aan de orde stelde. Hij is niet mijn bron voor elk afzonderlijk detail uit de oude politiedossiers.

Het maatschappelijk belang betreft de integriteit van het strafrechtelijk onderzoek: zijn alternatieve onderzoekslijnen op inhoudelijke gronden gesloten, zijn onderzoeksgegevens correct vastgelegd en worden ernstige meldingen over mogelijk onrechtmatig handelen onderzocht? Dat zijn geen particuliere ruzies, maar vragen over publieke bevoegdheden en rechtsstatelijke verantwoordelijkheid.

Ik heb eerst geprobeerd deze informatie bij de bevoegde instanties onder de aandacht te brengen. Ik heb gewacht op onderzoek en procedures en ik heb herhaaldelijk om opheldering gevraagd. Ik besef dat dit niet vanzelf iedere publieke formulering rechtvaardigt. Maar juist die voorgeschiedenis is relevant voor mijn overtuiging dat ik deze kwestie uiteindelijk ook openbaar moest bespreken.

Ik verzoek u daarom het beroep op artikel 261, derde lid, per ten laste gelegde uitlating te beoordelen, met inachtneming van de feitelijke basis, mijn informatiepositie, mijn motieven en het publiek belang.

7. Zelfstandige toets aan artikel 10 EVRM

Daarnaast beroep ik mij uitdrukkelijk op artikel 10 EVRM. Ook als de rechtbank mijn beroep op artikel 261, derde lid, niet zou volgen, moet zij zelfstandig beoordelen of een strafrechtelijke veroordeling een noodzakelijke en evenredige beperking van mijn vrijheid van meningsuiting zou zijn.

In het arrest Axel Springer AG tegen Duitsland van 7 februari 2012 heeft de Grote Kamer van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens criteria gegeven voor de afweging tussen de vrijheid van meningsuiting en de bescherming van reputatie en privéleven. Daarbij zijn onder meer relevant: de bijdrage aan een debat van algemeen belang, de bekendheid en positie van de betrokkene, de wijze waarop de informatie is verkregen en gecontroleerd, de inhoud en gevolgen van de publicatie en de zwaarte van de sanctie.

Mijn kritiek betrof de wijze waarop politie en OM een moordonderzoek hebben uitgevoerd en mogelijke misstanden hebben behandeld. Dat is onmiskenbaar een onderwerp van algemeen belang. Tegelijkertijd is De Jong een privépersoon en zijn de gevolgen van beschuldigende publicaties voor zijn reputatie reëel. Die bescherming weegt mee. Mijn bekendheid en het bereik van mijn uitlatingen brengen eveneens verantwoordelijkheid mee.

Ik vraag de rechtbank daarom niet om een algemene vrijbrief, maar om een concrete proportionaliteitstoets. Welke bewering deed ik daadwerkelijk? Welke feiten en deskundigenoordelen had ik daarvoor? Wat was de betekenis voor het publieke debat? En was strafrechtelijke bestraffing werkelijk nodig om de reputatie van de betrokkenen te beschermen?

De enkele vaststelling dat een publicatie belastend is, is voor die laatste vraag niet voldoende. Het Hof verlangt een afweging waarin ook de feitelijke grondslag en de betekenis van de uiting voor de publieke controle op de overheid worden betrokken. Een strafrechtelijke veroordeling kan bovendien anderen ontmoedigen om mogelijke misstanden bij overheidsinstanties aan de orde te stellen.

Ik verzoek u mijn uitlatingen daarom zelfstandig aan artikel 10 EVRM te toetsen en daarbij de criteria van Axel Springer toe te passen.

8. De getuigen en mijn recht op een eerlijk proces

Dan kom ik bij het belang van de getuigen Fred Teeven, J.V. en W.B. Ik heb daarvoor een afzonderlijk gemotiveerd verzoek ingediend en handhaaf dat verzoek, voor zover er nog geen toewijzende beslissing is genomen.

Teeven is de belangrijkste getuige. Hij kan zelf verklaren welke informatie hij in 2019 verzamelde, waarop hij zich baseerde, wat hij mij precies vertelde en wat hij aan advocaat-generaal Aben heeft meegedeeld. Dat is rechtstreeks van belang voor de beoordeling van mijn informatiepositie en mijn goede trouw. Zijn urendeclaratie kan de inhoud van zijn verklaring niet vervangen.

V. kan als toenmalig onderzoeksleider verklaren over de verschuiving in de onderzoeksstrategie rond oktober 1999. **Teamleider B.** kan toelichten wat hij wist van die beslissing en hoe zijn verklaring uit 2007 over zijn afwezigheid zich verhoudt tot de mutaties

in het Tactisch Journaal waarop zijn initialen voorkomen. Ik stel niet op voorhand vast dat hij bewust onwaar heeft verklaard. Juist daarom wil ik hem kunnen bevragen.

Deze getuigen kunnen mijn weergave bevestigen, nuanceren of tegenspreken. Dat is een normale en noodzakelijke vorm van toetsing. Artikel 6 EVRM beschermt mijn recht op een eerlijk proces. In Murtazaliyeva tegen Rusland benadrukt het Europees Hof dat voldoende gemotiveerde verzoeken om getuigen voor de verdediging serieus en met toereikende redenen moeten worden beoordeeld.

Hoe kan mijn goede trouw volledig worden beoordeeld wanneer de persoon die mij de doorslaggevende informatie verstrekte, niet mag verklaren wat hij mij heeft meegedeeld? Daarom verzoek ik u de getuigen alsnog te horen, zo nodig door de rechter-commissaris en met aanhouding van de behandeling. Als u niet alle drie wilt horen, verzoek ik u in ieder geval Teeven te horen.

Indien u dit verzoek nog een keer afwijst verzoek ik u om een afzonderlijke motivering per getuige en vastlegging van mijn verzoek en uw beslissing in het proces-verbaal. Ik verzoek tevens dat het ontbreken van een bevestiging door Teeven niet zonder meer tegen mijn verdediging wordt gebruikt wanneer ik juist heb verzocht zijn verklaring te verkrijgen.

9. De vordering van € 10.000

Michael de Jong vordert als benadeelde partij € 10.000 aan immateriële schadevergoeding. Ik begrijp dat de langdurige publieke aandacht voor de Deventer moordzaak voor hem en zijn omgeving belastend kan zijn geweest. Maar ik betwist de grondslag en de onderbouwing van deze vordering.

Zijn advocaat, mr. Vlug, schrijft dat ik hem ook in deze strafzaak ‘opnieuw als werkelijke moordenaar van Jacqueline Wittenberg’ zou hebben neergezet. Die beschrijving bestrijd ik. In de nu ten laste gelegde uitlatingen heb ik onderzoeksgegevens besproken en de beslissing tot het afbouwen van een onderzoekslijn bekritiseerd. Ik heb De Jong niet opnieuw als vaststaand feit de moordenaar genoemd. Ik vraag u de oorspronkelijke woorden te beoordelen in plaats van die karakterisering zonder meer over te nemen.

De toelichting op de vordering verwijst uitvoerig naar de gebeurtenissen vanaf 2003 en naar de eerdere civiele procedure, waarin uiteindelijk € 25.000 werd toegewezen in plaats van de aanvankelijk toegewezen € 65.000. Dat is een andere periode en betreft eerdere uitlatingen. De vraag is welke nieuwe of verergerde schade rechtstreeks kan worden toegerekend aan

de concrete feiten die nu voorliggen. De onderbouwing waarom juist die uitlatingen € 10.000 immateriële schade hebben veroorzaakt, acht ik onvoldoende.

Bij vrijspraak of ontslag van alle rechtsvervolging zonder straf of maatregel verzoek ik de benadeelde partij niet-ontvankelijk te verklaren. Mocht u toch inhoudelijk oordelen, dan verzoek ik de vordering af te wijzen, of het deel waarvan de beoordeling een onevenredige belasting van het strafgeding oplevert niet-ontvankelijk te verklaren. Ik bestrijd eveneens de gevraagde rente, het voorschot en de schadevergoedingsmaatregel.

10. De juridische grondslag van mijn verdediging

Voorzitter, geachte leden van de rechtbank,

Ik wil mijn verdediging afsluiten met drie juridische grondslagen die naar mijn overtuiging voor uw beoordeling essentieel zijn.

Ten eerste: artikel 261, derde lid, van het Wetboek van Strafrecht.

Dit artikel bepaalt dat geen sprake is van smaad of smaadschrift wanneer iemand te goeder trouw heeft kunnen aannemen dat zijn beschuldigingen waar waren én dat het algemeen belang deze uitlatingen vereiste.

Bij de vier verwijten uit de dagvaarding heb ik uiteengezet op welke concrete informatie mijn uitlatingen waren gebaseerd.

Ik heb ook toegelicht waarom ik het van algemeen belang vond mogelijke ernstige misstanden bij politie en Openbaar Ministerie aan de orde te stellen.

Ik verzoek u beide voorwaarden voor iedere concrete uitlating afzonderlijk te beoordelen.

Ten tweede: artikel 10 van het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens.

Dit artikel beschermt mijn vrijheid van meningsuiting.

Het Europees Hof voor de Rechten van de Mens heeft onder meer in het arrest *Axel Springer tegen Duitsland* bepaald welke factoren een rol spelen bij de afweging tussen de vrijheid van meningsuiting en de bescherming van iemands reputatie.

Ik erken dat Michael de Jong recht heeft op bescherming van zijn eer en goede naam.

Maar mijn uitlatingen vonden plaats in het kader van een publiek debat over mogelijke ernstige justitiële misstanden.

Ik verzoek u daarom bij ieder verwijt de volledige context, de feitelijke grondslag, het publieke belang en de noodzaak en evenredigheid van een eventuele strafrechtelijke veroordeling mee te wegen.

Ten derde: artikel 6 EVRM, het recht op een eerlijk proces.

Uw beslissing om Fred Teeven, W.B. en J.V. niet als getuigen te horen, heeft mijn mogelijkheden om mijn verdediging te onderbouwen ernstig beperkt.

Ik heb deze getuigen willen horen om mijn beroep op goede trouw en algemeen belang nader te kunnen onderbouwen.

Ik verzoek u daarom het ontbreken van hun verklaringen niet zonder meer tegen mij te gebruiken als argument dat de informatie waarop ik mij baseerde onvoldoende is onderbouwd.

Ik verzoek u tevens in uw vonnis uitdrukkelijk aandacht te besteden aan de gevolgen van de afwijzing voor mijn verdedigingsmogelijkheden.

Voorzitter,

Mijn centrale vraag was en blijft waarom het onderzoek naar Michael de Jong eind oktober 1999 als onderzoekslijn werd beëindigd, terwijl belangrijke vragen openstonden.

Mijn uitlatingen stonden in het teken van mijn pogingen mogelijke ernstige misstanden rond die beslissing onderzocht te krijgen.

Ik verzoek u mijn uitlatingen vanuit die context en op grond van de drie genoemde juridische bepalingen te beoordelen, en mij vrij te spreken.

Dank u wel